

ΜΑΘΗΜΑ : Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ : κ. Χρήστος Αξής, κ. Μαρία Θαλασσινού, κ. Νάσια Λούκα, κ. Μαρία Παπανικολάου

ΤΑΞΗ : Β' Λυκείου

ΤΜΗΜΑ :

ΗΜΕΡ/ΝΙΑ:

ΔΙΑΡΚΕΙΑ :

ΟΝΟΜ/ΜΟ:

Κείμενο 1

Η εργασία ως παράμετρος ευτυχίας για το άτομο και την κοινωνία

Τα παρακάτω αποσπάσματα προέρχονται από το κείμενο της φιλόλογου – ιστορικού Αμαλίας Κ. Ηλιάδη, που δημοσιεύτηκε στο διαδίκτυο (διασκευή).

[...] Τα αποτελέσματα της εργασίας κρατούν τον άνθρωπο στη ζωή. Τα καλά και οι ωφέλειες που προκύπτουν από την εργασία είναι αναγκαία για την συντήρηση στη ζωή, αλλά και για την ανύψωση της ποιότητας της, γιατί η εργασία προσφέρει ηθική και υλική ευχαρίστηση και **εξευγενίζει** τον άνθρωπο.

Δείγμα του πολιτισμού μιας χώρας και της στάθμης του βιοτικού της επιπέδου αποτελεί το ποσοστό των εργαζομένων της και, αντίθετα, ένδειξη οικονομικής διαταραχής και πολλές φορές πολιτιστικής στασιμότητας αποτελεί το ποσοστό των κατοίκων της που **μαστίζονται** από ανεργία. [...] Η κοινή παραδοχή τού ότι η εργασία έχει ως αποτέλεσμα την υλική **ευημερία** μα και την ηθική ικανοποίηση του ανθρώπου έχει τις ρίζες της στην αρχαιότητα ακόμη. Οι αρχαίοι πρόγονοί μας είχαν φτάσει στο σημείο της εξάρσης της εργασίας σε βαθμό που μας προκαλεί θαυμασμό. Επομένως, η εργασία έχει τη δύναμη να κρατά τον άνθρωπο στη ζωή, γιατί γεμίζει τη ζωή του και έτσι αυτή κυλάει αποκτώντας νόημα και αξιόλογο περιεχόμενο. Και επειδή σύμφωνα με φιλοσοφικούς όρους ο άνθρωπος αποτελεί **άρρηκτη** ψυχοσωματική ενότητα, έχει ανάγκη από ολική επιβίωση μα και από ισορροπία των ψυχικών λειτουργιών του. Αυτά τα δύο βασικά στοιχεία που συντελούν στην ολοκλήρωση (πνευματική και σωματική

ανάπτυξη) της ανθρώπινης προσωπικότητας, **απορρέουν** και αποκτιούνται με την εργασία. Έτσι, ο άνθρωπος γίνεται πνευματικά και οικονομικά ανεξάρτητος [...].

Συμπερασματικά, η εργασία είναι άκρως αναγκαία για την συντήρηση του ανθρώπου στη ζωή. Επειδή η επιβίωση του ανθρώπου εξαρτάται από τους οικονομικούς πόρους του, η εργασία, που είναι η μόνη ικανή να του τους παρέχει, εντάσσεται μέσα στις πηγές που πλουσιοπάροχα σκορπούν τα υλικά τους αγαθά. Άλλωστε, η εργασία ικανοποιεί νόμιμα τις βιοτικές ανάγκες του ανθρώπου και έτσι αποτελεί τη μόνη ασφαλή και προσαρμοσμένη στους νόμους του κράτους πηγή αγαθών. Κάθε παρέκκλιση από την εργασία που στοχεύει στην απόκτηση υλικών αγαθών με αθέμιτα μέσα, μπορεί να οδηγήσει τον άνθρωπο στην καταστροφή που μεταφράζεται είτε ως έντονη οικονομική εξάρτηση από άλλους, είτε ως δημιουργία ψυχικών τραυμάτων, είτε ως στέρηση της ελευθερίας του, και φυσικά σε πολλές περιπτώσεις συνυπάρχουν και οι τρεις αυτές ανυπόφορες συνέπειες.

Κείμενο 2

Ο θάνατος του Ιβάν Ιλίτς

Το παρακάτω κείμενο προέρχεται από τη νουβέλα του Α. Τολστόι, Ο θάνατος του Ιβάν Ιλίτς, εκδ. Ροές, σελ. 24 – 26.

Η ιστορία της ζωής του Ιβάν Ιλίτς ήταν πολύ απλή, πολύ συνηθισμένη και ταυτόχρονα τρομακτική. Ο Ιβάν Ιλίτς πέθανε στα σαράντα πέντε του χρόνια, έχοντας φτάσει στο βαθμό του εφέτη. Ήταν γιος ενός δημοσίου υπαλλήλου που έκανε στην Πετρούπολη, σε διάφορα υπουργεία και υπηρεσίες, την ίδια εκείνη καριέρα που ακολουθούν ορισμένοι λειτουργοί, οι οποίοι, μολονότι σαφώς αποδεικνύεται ότι είναι ανίκανοι να επωμισθούν ουσιαστικές ευθύνες, εντούτοις λόγω θέσεως, προτέρας υπηρεσίας και βαθμού είναι αδύνατο να απολυθούν, με αποτέλεσμα να παίρνουν κάποια εικονικά πόστα και κάποιες καθόλου εικονικές χιλιάδες ρούβλια, που φτάνουν από τις έξι μέχρι τις δέκα, με τις οποίες ζουν μέχρι τα βαθιά τους γεράματα. [...]

Στην Αυτοκρατορική Σχολή του Δικαίου [ο Ιβάν Ιλίτς] ήταν ήδη αυτό που υπήρξε στη συνέχεια σε όλη του τη ζωή: ένας ικανός, εύθυμος, καλόκαρδος και κοινωνικός άνθρωπος, ο οποίος όμως εκπλήρωνε αυστηρά ό,τι θεωρούσαν χρέος οι υψηλά ιστάμενοι. Ούτε ως παιδί ούτε αργότερα ως ενήλικος υπήρξε ποτέ κόλακας, από τα νεανικά του χρόνια όμως ελκυόταν, όπως η χρυσαλλίδα από το φως, από τα υψηλά ιστάμενα άτομα, υιοθετούσε τους τρόπους τους, τις απόψεις τους για τη ζωή και δημιουργούσε φιλικές σχέσεις μαζί τους. Όλες οι τρέλες των παιδικών χρόνων και της νεότητας πέρασαν δίχως να τον επηρεάσουν ιδιαίτερα. Επιδόθηκε στον αισθησιασμό και τη

ματαιοδοξία, και, προς το τέλος, όταν πια φοιτούσε στις μεγάλες τάξεις, στο φιλελευθερισμό – όλα αυτά όμως μέσα στα καθιερωμένα πλαίσια τα οποία υποδείκνυε με σιγουριά η διαίσθησή του.

Στη διάρκεια της φοίτησής του στην Αυτοκρατορική Σχολή του Δικαίου, έκανε κάποια πράγματα τα οποία στην αρχή τα θεώρησε ιδιαίτερος αισχρά και τον έκαναν να σιχαίνεται τον εαυτό του την εποχή που τα διέπραξε. Αργότερα, όμως, όταν είδες ότι τα ίδια έπρατταν και υψηλά ιστάμενα άτομα δίχως να θεωρούν αυτές τις ενέργειες αισχρές, ο Ιβάν Ιλίτς ναι μεν δε θεώρησε τα δικά του έργα καλώς καμωμένα, ωστόσο τα λησμόνησε και η θολή τους ανάμνηση δεν τον πίκρανε πια. [...]

Θέματα

Θέμα Α (μονάδες 20)

Να αποδώσετε συνοπτικά τα οφέλη που έχει η εργασία για τον άνθρωπο, όπως τα παρουσιάζει η συγγραφέας του Κειμένου 1. (50 – 60 λέξεις)

Θέμα Β (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 (*Δείγμα του πολιτισμού ... οικονομικά ανεξάρτητος*) να εντοπίσετε πέντε (5) διαρθρωτικές λέξεις (μονάδες 5) και να γράψετε τη νοηματική σχέση που δηλώνουν ως προς τη συνοχή του κειμένου (μονάδες 5).

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να γράψετε τα συνώνυμα των λέξεων με έντονη γραφή του Κειμένου 1, λαμβάνοντας υπόψιν την σημασία που έχουν μέσα στο κείμενο:

- εξευγενίζει =
- μαστίζονται =
- ευημερία =
- άρρηκτη =
- απορρέουν =

3^ο υποερώτημα (μονάδες 5)

Να σημειώσετε τη δομή της δεύτερης παραγράφου (*Δείγμα του πολιτισμού ... και οικονομικά ανεξάρτητος*).

4^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να γράψετε τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η τρίτη παράγραφος του κειμένου (*Συμπερασματικά η εργασία ... ανυπόφορες συνέπειες*) (μονάδες 5) και πώς αυτός ο τρόπος υπηρετεί την πρόθεση του συγγραφέα (μονάδες 5).

Θέμα Γ (μονάδες 15)

Πώς το επάγγελμα που επέλεξε να ακολουθήσει ο Ιβάν Ιλίτς συνέβαλε στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του; (μονάδες 10) Κρίνετε θετικά ή αρνητικά την επιρροή που άσκησε η επιλογή του επαγγέλματος του δικαστικού στην προσωπικότητά του; (μονάδες 5). Να αναπτύξετε τεκμηριωμένα την απάντησή σας σε ένα κείμενο 150 – 200 λέξεων.

Θέμα Δ (μονάδες 30)

Συμμετέχετε σε μια ημερίδα του σχολείου σας με θέμα την εργασία και την σημασία της στη ζωή του ατόμου. Να ετοιμάσετε έναν προσχεδιασμένο λόγο που θα εκφωνήσετε σε αυτή την εκδήλωση ως εκπρόσωποι της τάξης σας στον οποίο θα αναφέρεστε στα οφέλη που αποκομίζει το άτομο από την εργασία. Στη συνέχεια να αναφερθείτε στις επιπτώσεις που προκύπτουν όταν το άτομο δεν ασκεί το επάγγελμα που τον εκφράζει.

Να αξιοποιήσετε τα δεδομένα και των 2 κειμένων που σας δίνονται (350 – 400 λέξεις).

Σας ευχόμαστε επιτυχία